

DE REFORMATIE

Weekblad tot ontwikkeling van het Gereformeerde leven

Onder redactie van Prof. Dr F. J. J. Buijendijk, Dr K. Dijk, Dr V. Hepp en Dr B. Wielenga

Medewerker(s): Dr H. A. van Andel, Solo; J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; W. E. Engelkes, Amsterdam; Prof. Dr F. W. Groenheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, Tiel; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, Haarlem; Mei. H. S. S. Kuiper, Bloemendaal; Dr H. W. Lamah, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Lou, 's-Gravenhage; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. de Moor, Utrecht; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr K. Schipper, Gorinchem; Dr W. J. A. Schouten, Kampen; C. Tazelaar, Amsterdam; Dr J. Thijss, Meppel; Dr H. W. van der Vaart Smit, 's-Graveland; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage

Adres der Redactie:

Dr V. HEPP, Paul Krugerstraat 55, Watergraafsmeer.

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No 58 — Postrekening No 36000.

Abonnement: f 1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitland en Ned.-Indië f 7.50 (voor Amerika \$ 3) p. jaar.
Advertentie: 35 ct. p. regel, Familieberichten 25 ct. p. regel.

INHOUD: Vorm en Geest I. — Uit de Schrift: Vernedering (Lucas 2:51b). — Kerkelijk Leven: Het studeren der Ouderlingen II; Het derde geslacht. — Uit het Politieke en Sociale Leven: a. de Kerk en de Sociale kwestie III; b. Program van Actie van de Chr. Werkgeversvereniging. — Zending en Evangelisatie: De H. Dijkstra t.; Evangelisatie en Zending. — Kuiperbibliografie XVI. — Literatuur en Kunst: Voor, tussen, en na. — Uit de Buitenlandse Kerken: Waar zijn zij hever, in Amerika of in den hemel? — Perschoon. — Eekbespreking. — Kerknieuws.

VORM EN GEEST.

I.

Onder dit motto „vorm en geest” kan men al de vraagstukken benaderen, welke in de laatste jaren door de zogenaamde „beweging der jongeren” aan de orde zijn gesteld.

En inderdaad ligt in dit motto „vorm en geest” een schibboleth voor de dogmatiek en de Christelijke filosofie van de toekomst.

Aan de wijze, waarop het probleem wordt gesteld, dat in dit motto „vorm en geest” ligt opgesloten, zal men kunnen zien, in welke richting de Gereformeerde nuanceeringen zich bewegen en zich zullen bewegen.

Het lijkt mij daarom een onloekelijke taak om te trachten voor de lezers van „De Reformatie” mijn visie op dit probleem zoo mogelijk te ontvouwen en te doen hooren op welke wijze ik meen, dat dit schibboleth moet worden „uitgesproken”.

En dan valt in de eerste plaats op te merken, dat vooral sinds 1883 een Gereformeerd-religieuze beweging is ontstaan, welke sterk dogmatisch was.

Dat was het recht en de plicht van die beweging.

De slappe pro-Kuyperische dagen schreiden om een Napoleons-figuur als Dr Kuyper. Hij was de man, die weer ruggegraat gaf aan het theologisch Nederland. Hij was de man Gods, die aan 't Gereformeerde Nederlandsche volk den vorm van de Gereformeerde theologie terugschonk — en van dezen vorm op onnavolgbaar geniale wijze „de lijnen uitstippelde”. Hij was de held Gods, die 't sluimerend geestelijk leven van ons Gereformeerde volk weer wakker riep tot heldere bewustheid en die aan deze bewustheid scherp-bellijnden vorm en duidelijk bepaalde gedaante gaf. Wij zullen altijd dankbaar, zeer dankbaar behooren te blijven, dat God dezen grooten geestesheld in de geschiedenis van ons vaderland opriep en hem hier tot een koning over de geschiedenis stelde.

Maar — ja, ook achter dit groote en machtige komt een „maar”, een „maar” dat in deze zondige wereld achter alle ware, goede en schoone dingen komt.

En dit „maar” houdt in, dat na de dogmatische opleving der vorige eeuw ons nu een hyper-dogmatische versterking van dat leven bedreigt, dat we gevaar loopen meer Kuyperisch dan Kuyper te worden, dat we misschien vaak onbewust lijden gaan aan deze eenzijdigheid, dat we nu het wezen (het echt geestelijke) gaan opofferen aan den vorm (de „zuivere lijnen”), te eenzijdig de „waarheid” als „dogmatiek” gaan opvatten, de ziel gaan verwaarloosen voor het intellect, bij het „uitstippelen van lijnen” ethiek en mystiek verliezen, bij het bouwen van den vorm te weinig om het inwendige leven denken, bij het veelvuldig organiseren te veel vergeten, dat het gaat om het hart van den mensch, 't gevaar — in 't algemeen gesproken — dat we den vorm tot Baal maken.

Natuurlijk, dat is Dr Kuypers schuld niet. Bij het cultiveren van „zuivere lijnen” was hij geestelijk rijk en bewogen genoeg, om dat gansche lijnen-gebouw ook met geestelijk leven te vullen.

Maar het is de tragiek van het leven, dat het nageslacht wel de vormen erfte en de lijnen „zuiver” overnemen kan, doch het geestelijk leven dat die vormen voortbracht in ernstigen en zwaren strijd telkens opnieuw veroveren moet. En 't is de tra-

giek van het leven, dat zoodoende de „vormen” en „uitgestippelde lijnen”, die bij de groote mannen van ons geslacht bijzaak en slechts „middel” waren, bij 't zooveel kleiner nageslacht „hoofdzak” en „doel” worden en dan tot levenloosheid verstarren. Dat is de deformatie, die op elke reformatie in dit leven volgt — op elk terrein van het leven, de ebbe die altijd volgt op den vloed en die des te sneller „allooft” naarmate de vloed hooger geweest is.

Dit maken we in onze dagen mede. De organisatorische arbeid van Dr Kuyper is overgeërfd door 't navolgend geslacht, maar de grootheid van hart en de toerheid van ziel, welke dezen organisatorischen bouw eenmaal droeg en beheerschte, kan helaas niet overgeërfd worden en is ook niet overgeërfd.

Wij worstelen in onze dagen met de erfenis van Dr Kuyper. En dit is een worsteling (tusschen „ouderen” en „jongeren”). Een worsteling, want wat bij Dr Kuyper zelf, niettegenstaande alle scherpte en helderheid, toch ook nog voldoende levende lenigheid en soepelheid had door de beheersching vanuit dien machtigen, levenden menschengest, dreigt bij de epigonen, bij de navolgers menigmaal en voelszins die lenigheid en soepelheid te verliezen en voert in velerlei opzicht en op velerlei terrein tot een ongewenschte en ook onhoudbare versterking. Wat Dr Kuyper had, de beheersching van den vorm door den geest, schijnt weg te glijden. De lijnen „verstarren” hoe langer hoe meer. De vorm vergalvaniseert en vernieuwst. De organisatie verliest de heiligheid van de geestelijke gemeenschap, enz.

En 't roept alles den „jongeren” toe, dat er weer „profetie” nodig is, profetie opdat de „geest” heersche over den „vorm” en de ziel opwake tot nieuw, echt doorvoeld geestelijk leven.

Dit is de tragiek en ook de antinomie, de spanning tusschen de erfenis van het voorgeslacht en den strijd van het nageslacht, de golving en deining van het menschenleven, dat bij alle bewaren en bewandelen van de „oude paden” toch steeds opnieuw zelf persoonlijk die paden moet leeren gaan, jagende naar het ééne doelwit der roeping.

't Is in de geschiedenis altijd zoo geweest en menige episode uit het verleden plaats ons voor dezelfde tragiek en denzelfden strijd.

Om maar één sterk treffend voorbeeld te noemen. Daar hebt ge nu in Israël Ezra gehad. Een machtig man in 't rijk des geestes, heerlijk beginselvast, rijk in leven, Israël op een waarlijk recht gereformeerde wijze terugleidend tot wet en profeten.

Maar wat hebben de navolgers van Ezra ervan gemaakt? Zijn uit Ezra's school niet de Farizeeën en Schriftgeleerden voortgekomen? En hebben dezen niet een caricatuur gemaakt van Ezra's reformatie? Is 't niet jammerlijk wat doodenvald ze gemaakt hebben van Ezra's levend volk? Heeft niet de Heere Jezus Ezra's navolgers met geestelen gekastijd, terwijl toch van Ezra's wet en profeten geen titel of jota voorbij zou gaan?

De geschiedenis van Ezra's reformatie en daarna van de verwording der reformatie bij de epigonen, bij de navolgers, het geeft boekdelen te lezen aan wie lezen wil en lezen kan.

Nu leze men dit niet verkeerd. Wij willen geen enkel navolger van Dr Kuyper karakteriseren als Farizeeër en Schriftgeleerde. We zijn immers allen navolgers van Dr Kuyper en spreken ook over onszelf. Wij willen juist alle zijden respecteren en eeren, die de beginselvanen, aan Dr Kuypers stervende handen ontgleden, van hem hebben overgenomen en opgeheven.

Wij zijn zeer blijde, dat als deze „Gustaaf Adolf” viel, nochtans zijn leger niet versagde en huiswaarts keerde, doch voortvoer tot den heiligen kamp en verheugen ons tot dat leger te behooren.

Maar... gelijk als na Gustaaf Adolf het leger van den grooten Zweedschen koning wel zijn „lijnen” erfde, maar niet de grootheid en heiligheid en heerlijkheid van diens idealen, alzoo dreigt ook nu het gevaar.

En het is op dit gevaar, dat wij wijzen willen. En het is om dit gevaar dat de „jongeren” om voortgaande „reformatie”, om persoonlijkheid, om ziel en leven, om ethiek en mystiek roepen.

En dit gevaar schuilt niet in dezen of genen persoon. Dit gevaar schuilt in 't geheel niet in personen. Dit gevaar schuilt in de levenswerkelijkheid, dat er ebbe komt na den vloed en reactie na actie; een ebbe, waarbij de uitwendige vorm haar levende deining verliest door het droogloopen der gronden daaronder; een reactie, die de uitgestippelde beginsellijnen als onnut en ten slotte als schadelijk zal doen verwerpen, indien men niet bijtijds de eischen der ziel leert stellen boven de eischen der lijnen, de eischen van den geest boven de eischen van den vorm.

Wij leven in een tijd, waarin om der wille van de waarheid, om der wille van het Koninkrijk Gods, om der wille van de gemeenschap des Heiligen Geestes onomwonden, eerlijk en oprecht op zulke gevaren gewezen moet worden en tegen zulke gevaren de remedie, het heilmiddel gezocht moet worden.

Dit heilmiddel zal „reformatie” zijn, steeds voortgaande reformatie van de verhouding van „vorm” en „geest”.

VAN DER VAART SMIT.

UIT DE SCHRIFT.

Vernedering.

... en Hij kwam te Nazareth...

Lucas 2:51b.

Van Jeruzalem naar Nazareth — hoe duidelijk ligt in deze abtaling, reeds tijdens de kindheid van Jezus, de weg van vernedering aangegeven, dien Hij heel zijn leven op aarde te gaan had.

Is niet Hij, van Wien hier gesproken wordt, de Koning Israëls? Meer nog: Is Hij niet de Zoon Gods? Heeft Hij niet zoo juist gezegd, dat God Zijn eigen Vader was?

Nu, dan is hier Zijn plaats! Hier te Jeruzalem, in de stad des Grooten Konings! Hier is het Huis des Vaders, hier is Sion, waar Jehova woont! Hier heeft de Zoon Davids recht meer dan wie ook.

Zoo Hij wil — Hij kan onder de Hosanna's der menigte Zijn troon beklimmen. Eén woord — en de Vader zal Hem meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten. En Hij zal heerschen, en men zal Hem geven van het goud van Scheba, en men zal geduriglijk Hem aanbidden.

Kom dan, gij Zoon van David en Zoon van God, toon nu uwe heerlijkheid en richt in deze dagen aan Israël het koninkrijk weder op!

„En Hij kwam te Nazareth”.

Welk eene tegenstelling! Nazareth, een veracht dorp, waarvan het laagstinkend volkswoord ging: „Kan uit Nazareth iets goeds zijn?” Smadelijk heet Jezus later „de Nazarener”. Eenmaal zal Pilatus de Joden honen door die tartende tegenstelling boven het kruis: Jezus, de Nazarener... de Koning...

Naar dat Nazareth gaat Jezus. Hij verlaat de prachtige hoofdstad, met haar tempelgebouwen en paleizen, waar alles Hem sprak van Zijne heerlijkheid en Koningschap, om te gaan naar dat vergeten vlek. En niet slechts gaat Hij daarheen, maar Hij blijft en woont daar, stil, in de schaduw. Zoo vergeten, dat Nathanaël, die op enkele uren afstands te Kana woende, nooit van Hem gehoord had.

En daar te Nazareth geeft de Zoon Gods zich

aan het nederige handwerk van Jozef; Hij bukt zich onder de neerdrukkende levenszorgen; Hij begraaft zich onder de vernedering; Hij gaat van den tempel naar de werkplaats; van Jeruzalem naar Nazareth. Hij, de Eéngeborene des Vaders, Hij schijnt wel vergeten, dat Hij moet zijn in de dingen des Vaders, want Hij gaat met hen af en komt te Nazareth.

Nee — niet vergeten de dingen des Vaders! Joist volbracht die dingen! Volbracht in de vernedering! Want hier is het werk, dat de Vader Hem opdraagt.

Daarom, omdat Hij gezegd heeft te moeten zijn in de dingen des Vaders, daarom geeft Hij zich in de laagte der vernedering, der armoede, der schande. De weg van den Middelaar is van Jeruzalem naar Nazareth, van de heerlijkheid naar de vernedering. De doeken en de kribbe waarin Jezus verschijnt, die zetten zich hier voort in dijn verachte Nazareth.

Van Jeruzalem naar Nazareth — ziet daar de weg voor den Christus Gods. Niet in den weg van roem en heerlijkheid ligt de verlossing der wereld en de verzoening met God, maar in den diepen weg der vernedering, der ontlediging van alle schittering, om te verschijnen zonder gedaante of heerlijkheid.

De natuurlijke mensch verstaat dezen weg niet. Zijn weg is anders; zijn weg is van Nazareth naar Jeruzalem, naar de hoogte, naar de grootscheit des levens, de grootscheit der oogen. En daarom verstaat het ongebroken hart dien weg niet, dien Jezus te gaan had en ergert zich het vleesch, toen en nu, aan zulk een Christus, die in den weg van vernedering verschijnt, verscheen de onwaardigste onder de menschen.

Maar wie ontkeert werd aan zichzelf, wiens oogen opengingen voor zijne schuld en strafwaardigheid, wie ging zien de laagte en de diepte waarin hij ligt voor God, de verachting en de schande waaraan hij zich door de zonde heeft overgegeven — die krijgt juist aan zulk een Middelaar behoeft, die van Jeruzalem ging naar Nazareth.

Wiens hart gebroken werd bij het zien van zichzelf en het zien van zijn God, wie in verslagenheid zich ging bakken voor den Heere des hemels, wie in 't stof lag neergebogen, wiens ziel niet meer legerd op de hoogten van Jeruzalem, maar in de laagte van Nazareth, wie gevoelen ging uit ellende verlost te moeten worden en hulpeloos uit de diepte zijne handen ging uitstrekken — hij gevoelt: zulk een Hoogepriester betaamt ons, die de heerlijkheid afwees om zich te vernederen in de diepte en schuld van Zijn volk. „En Hij kwam te Nazareth.”

Ziet dan, hoe groote liefde Jezus gehad heeft voor de zijnen!

De windselen van Bethlehem, het immermangewaad van Nazareth, het schandhoofd van Golgotha — het is één weg van vernedering; maar in dien weg wordt God met ons verzoend en worden wij tot God gebracht.

Zichzelf vernietigend, de gestalte eens dienstknechts aannemend, zich bakkend onder de schuld zijns volks, indalend in de vernedering, waaruit de wereld gered moest worden — zóo voldoet de Christus aan het recht Gods, zóo is Hij onze Middelaar.

O zie Hem dan zóo, gij kleingelovige! Zie Hem zóo, gij verslagene van hart, die vraagt: Is er nog enig middel, waardoor wij deze straf mogen ontgaan en wederom tot genade komen!

Zie, hier is uw Heiland! Hier is uw strafdragende Borg! Dat deed Hij voor u — óók voor U: „En Hij kwam te Nazareth.”

Och, dat gij Hem dan zóo aannamt, zóo vertrouwt, zóo geloofdet en zóo liefhadt; dat ge zóo met alle bekommernis op Hem u wilt laten.

Dan ontstuit Hij voor u een anderen weg.

Voor den Middelaar ging de weg van Jeruzalem naar Nazareth. Maar nu gaat voor al zijn volk, de kleinen en de grooten, de weg van Nazareth naar Jeruzalem. Ja, het gaat tóch naar Jeruzalem! Naar de heerlijkheid! Omdat van Hem staat: „en Hij kwam te Nazareth”, daarom zal het van hen gelden: „en zij kwamen allen te Jeruzalem.”

Achter Hem dan aan, alle gij Nazarenen! Een iegelijk uwer zal verschijnen voor God in Sion.

U.

v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Het studeeren der Ouderlingen.

II.

Het gevaar van ouderlingenoverheersching is alzoo in onze kerken vrijwel denkbeeldig.

Heel ons kerkelijk leven is tegen alle hiërarchie gekant.

En het Gereformeerde besef werkt in onze kerken gelukkig wel zóo sterk, dat zulk een hiërarchie eenvoudig geen kans heeft.

In de praktijk moge soms het eene ambt eenig overwicht hebben boven het andere.

Maar dat is dan plaatselijk.

Zulk een euvel kan alleen voorkomen, wanneer het andere ambt vertegenwoordigd is door min of meer zwakke personen.

Ook treedt het kerkverband, als ergens excessen ontstaan, vanzelf op met de opwekking tot het leven naar de kerkorde, als het noodige correctief.

Evenmin mag beweerd, dat de oerconservatieve elementen juist de ouderlingenplaatsen hebben bezet.

Wij wezen daarop reeds.

Vóór we de noodzakelijkheid van bijzondere studie, welke van de ouderlingen gevraagd mag worden, nader onder de oogen zien, dient eerst uitgesproken, wat groote zegen het voor onze Gereformeerde kerken gewaakt is, dat daarin het ouderlingenambt tot ontwikkeling is gekomen als in geen andere kerk.

Onder de bestiering van Christus als de Heere der gemeente heeft het ons niet ontbroken aan mannen, die het ouderlingenambt tot heil der kerk hebben vervuld.

In tijden van verachting ontvingen de trouwe dienaren Gods juist vanuit de kringen der ouderlingen den krachtigsten steun.

En ook bij de reformaties van '34 en '86 waren het de ouderlingen, die zeker niet het zwakke tot volhouden aanspoorden en die zelf uit gehoorzaamheid een niet zoo lichte verantwoordelijkheid op zich namen.

Hoeveel vacante gemeenten droven, van onze zijde gezien, niet op eenige, of zelfs op één ouderling, die het vertrouwen der gemeente genoot, omdat hij in heel zijn levensopenbaring vertrouwen inboezemde?

Hoeveel predikanten denken niet met genoegen terug aan hun eerste gemeente, waar zij ouderlingen vonden, die hen op de meest kiesche wijze in hun onervarenheid bijstonden?

Zij hadden b.v. moeite om een tekst te vinden. De ouderling, die meer jeugdige predikanten had meegemaakt, kreeg er een stil vermoeden van. Hij ging eens naar de pastorie, wachtte er zich wel voor de onbescheidenheid om te vragen, of dominee misschien verlegen zat om een tekst, maar hij begon te praten over waarheden, waarover wel eens meer gedacht mocht worden in onze dagen, over noden der gemeente, die hij zelf in het gehed nog te weinig zijn God bekendmaakte, over den troost, dien hij van de een of andere Schriftuitspraak had ondervonden. Met een warmen handdruk scheide hij en bad, dat de jonge dominee nu een tekst mocht hebben. En de predikant had er één. Dat is maar iets. Maar zij, die niets dan schoolwetenschap hadden opgedaan en enkele praktische oefeningen hadden gehouden, putten slag op slag uit de rijke ervaring van den ouderling.

Het is onder ons geen gewoonte, necrologiën van ouderlingen te schrijven. Maar hoeveel portretten zouden er kunnen worden getekend van ouderlingen, die zich kenmerkten door oprechtheid des geloofs, zeldzame trouw aan de belijdenis, open oog voor de behoeften der gemeente, verstandelijke taktiek in de gemeenlijke leiding, geschiktheid om met lastige naturen om te gaan, beschamende toewijding voor alles, wat met den dienst des Heeren in verband stond?

Van hen ging, hoe kon het anders, groote invloed uit.

En waar de predikanten wisselden, maar zij bleven, werden zij niet zelden de vertrouwensmannen der gemeente.

Tech schoven zij zichzelf immer voor den predikant op den achtergrond.

De nagedachtenis van die mooie, nobele, vrome figuren in ons kerkelijk leven, blijve onder ons in zegening.

De kerk, die er nog in het bezit van is, houde hen in waarde.

Want al is er ook onder ouderlingen verscheidenheid van gaven, al zijn het niet allen eiken en beuken, maar al gaan velen achter enkele meer opvallenden schuil, ook nu is het geschetste ouderlingentype niet uitgestorven.

Ook nu tellen onze kerken tal van mannen, die voor het ouderlingenambt als het ware geboren, die er klaarlijk voor gepredestineerd zijn.

Waarin het geheim hunner kracht ligt?

Niet in hun groote belezenheid. Want er zijn er onder, wier boekenrekje een bescheiden omvang heeft en die toch uitmunten, terwijl anderen zich een kleine bibliotheek aanschaffen, maar het oor van kerkeraad of gemeente niet hebben.

Niet in hun gemakkelijke wijze van spreken. De meest bespraaken zijn volstrekt niet altijd de meest gezien.

Nee, het geheim van de kracht der ouderlingen ligt in hun geloovige levenswijze.

Velen hunner hebben jaar in jaar uit met vrome scherpzinnigheid de bediening des Woords gevolgd en zoo een geestelijk kapitaal gevormd. Zij hebben zich aan de voeten der levenservaring gezet en die oeffenschool niet tevergeefs doorlopen. Zij hebben met het leven zelf contact gehouden en zijn daardoor bewaard gebleven voor een nooit te verwerkelijken idealisme. Zij zijn realiteits-

mensen zonder het dikwijls te weten, maar realiteitsmensen niet in den banalen zin, doch zulken, die rekenen zoowel met de lagere, stofelijke, als met de hoogere, geestelijke realiteit en van harte gelooven, dat de hoogere over de lagere zal triumpheeren.

Als we dan ook aandringen op het studeeren der ouderlingen, dan stellen we daarbij één beding, dat die studie de volle ruimte late voor de levenswijze.

Als die levenswijze teloor ging, haatte ons de hoogst intellectuele ontwikkeling en de ernstigste mystieke oefening der ouderlingen niets.

Zonder liefde tot het leven der gemeente Gods kan geen studie den ouderling rijper maken voor zijn ambt.

Slechts zou op hem van toepassing zijn: de kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.

Naschrift Zetter en corrector van ons blad zijn blijkbaar niet geschikt voor ouderling van het conservatieve stempel. Anders zouden zij in ons vorig artikel zeker niet „den cloux” hebben getoond, maar voor de oogen onzer lezers hebben opgeroepen den WelEerwaarden De Cloux.

— Het derde geslacht.

Terecht hield wijlen Dr. A. Kuiper het ons voor, dat voor de doorzetting der Calvinistische herleving alles aankomt op het derde geslacht.

Daarom verheugt het des te meer, wanneer men ziet welk een zorg onder ons aan de rijpere jeugd wordt besteed.

Wij bezitten wijd vertakte jeugdorganisaties.

Niet alleen behoren die zich nog steeds uit te breiden, maar het is meer dan wenschelijk, dat deze organisaties een centraal punt hebben, waar zij elkander ontmoeten, met elkander overleg plegen en de noodige voorlichting ontvangen.

De vorige week Woensdag werd te Utrecht een vergadering daartoe belegd.

Prof. Dr. G. Ch. Aalders, die zich reeds zoo verdienstelijk maakte jegens onze knapenvergaderingen, had de leiding. Ook anderen, die in het jeugdwerk hun sporen verdiend hebben, spanden er zich voor.

Dit boezemt vertrouwen in, dat deze beweging slagen zal.

Niets is zoo moeilijk onder ons Hollandsche volk als centraliseeren. Ieder gaat zoo graag zijn eigen gangetje.

Maar de zaak is in bekwaame handen. Vate dan dit scheepje uit op hoop van zegen.

— Het propagandaboekje voor de Vrije Universiteit.

H. H. Directeuren van de Vereniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag gaven een uitnemend propagandaboekje uit, dat hun, die zich thans geven aan de nieuwe actie voor de Vrije Universiteit zeer te pas komt.

Daarin worden alle gewenschte inlichtingen verstrekt.

Allereerst wordt de aandacht gevraagd voor het zorgwekkende tekort.

De buitengewone omstandigheden der laatste jaren hebben ook de financiële basis waarop de Vrije Universiteit rust, aan het wankelen gebracht. Zelfs indien de Vereniging die haar bezit over groote kapitalen beschikte om haar in stand te houden, dan nog zou door de verminderde waarde van het geld haar geldelijke toestand thans allicht niet van zorgen vrij zijn geweest; veel meer moet dit het geval wezen, waar, gelijk bekend is, de Vereniging voor H.O. op Gereformeerden Grondslag zulke belangrijke fondsen niet bezit: zij leeft bijna geheel van de vrijwillige jaarlijkse bijdragen dergenen die haar uit sympathie voor haar oogmerken en liefde voor hare beginselen steunen.

Dankbaar moet worden erkend, dat deze bijdragen in de laatste jaren op verrassende wijze zijn gestegen. Maar dat deze stijging bij lange na geen gelijken tred heeft gehouden met de vermeerdering der uitgaven, behoeft te minder bevreemding te verwekken, wanneer men bedenkt, dat in denzelfden tijd het aantal hoogleraren niet onbelangrijk werd vergroot, en, ook in verband daarmee, de Medische Faculteit steeds grooter offers vergde. Dit alles heeft ten gevolge gehad, dat de rekening van 1920 een tekort aanwies van omstreeks f60.000.

Geukkig is dit niet een jaarlijksch tekort. Het is het tekort, wat op het oogenblik de Vrije Universiteit heeft.

Dat moet natuurlijk eerst gedekt. Maar dan kan de actie niet als geëindigd beschouwd.

Integendeel. Dan moet gezorgd, dat er geen nieuwe tekorten ontstaan.

„Om de Universiteit”, zoo schrijven H. H. Directeuren:

Om de Universiteit op den voet van thans in stand te kunnen houden, wordt dus in elk geval eene vermeerdering der jaarlijkse inkomsten vereischt met ten minste f30.000.

Doch er zijn nog andere zorgen. Het Pensioenfonds der hoogleraren dient versterkt.

De Universiteit roept al jaren om een nieuw gebouw.

En dan komt de uitbouw van onze Hoogeschool.

Wij m
mogen
Univer
wordt

van
zal
du
zul
de
in

str
ger
vor
ho
ve

ge
af
van
mo
J
cul
J
ger
nis
voc
de
me
van
den
wor
fes
pae
onk
vak
van
bel
ver
In
op
lect
V

te
ond
wer
rin
thun
van
een
tere
ma
de
ven
bel
De

W
ge
Fae
als
wor
of
zake
vo
en
afg
waa
voor
licht
zal
sch
voor
's je
mak
3 h
toris

Eer
het best
lijksche
van f35
Reeds
hoogtin

Het is
nuances
samenw
Moge
bericht
dering
tot het

UIT

be

Reeds
inzicht
sociale
ik daan
De Sy

tot het
leiding
ten hij
faculteit
lijke on
weet, h
heroepe
on verv
ik wil
roepen
opleiding